

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 13 lipca 2023 r.

BADK.DPK.133.109.2023

P10-51/23	Data wpływu petycji 10 maja 2023 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 13 lipca 2023 r.

PRAWO O RUCHU DROGOWYM

TEMAT

**WPROWADZENIE ZAKAZU KORZYSTANIA ZE SŁUCHAWEK
W OBU USZACH PRZEZ KIERUJĄCYCH WSZELKIMI POJAZDAMI
UCZESTNICZĄCYMI W RUCHU DROGOWYM**

WNOSZĄCY PETYCJE: petycja indywidualna

Osoba fizyczna.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zmiany ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, poprzez wprowadzenie zakazu korzystania ze słuchawek w obu uszach przez kierujących wszelkimi pojazdami uczestniczącymi w ruchu drogowym.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:

Autor petycji wnosi o wprowadzenie zmian w przepisach Prawa o ruchu drogowym, swoje postulaty przedstawił w treści nowych przepisów o następującym brzmieniu:

„1. Zabrania się wszystkim kierującym wszelkimi pojazdami uczestniczącymi w ruchu drogowym używania wszelkich urządzeń emitujących dźwięk bezpośrednio do ich obu uszu.

2. Z zakazu wyłączone jest stosowanie urządzeń wspomagających słuch, których zasadą działania i przeznaczeniem jest wzmocnienie dźwięków pochodzących z otoczenia kierującym, którzy są osobami z niepełnosprawnością słuchową.

3. Niestosujący się do zakazu podlegają karze grzywny wynoszące:

a. kierującym pojazdami transportu osobistego napędzanymi siłą mięśni kierującego: 10% MWBZP¹,

b. kierującym pojazdami transportu osobistego napędzanymi inaczej niż siłą mięśni kierującego: 20% MWBZP,

c. kierującym pojazdami o masie dopuszczalnej do 3.5 t o określonej dopuszczalnej prędkości max. 50km/h włącznie: 30% MWBZP,

d. kierującym pojazdami o masie dopuszczalnej do 3.5t o określonej dopuszczalnej prędkości od 50km/h do 100km/h włącznie: 40% MWBZP,

e. kierującym pojazdami przeznaczonymi do transportu powyżej 4 osób oprócz kierowcy oraz pojazdami przeznaczonymi do transportu ładunków o masie powyżej 3.5 t: 50% MWBZP,

f. pozostałymi pojazdami: 60% MWBZP”.

Zdaniem autora petycji, wielokrotnie zdarzają się sytuacje, kiedy osoby kierujące pojazdami, mające na lub w obu uszach słuchawki, nie reagują na sygnały ostrzegawcze pochodzące z jego otoczenia od innego uczestnika ruchu, który nie znajduje się w polu jego widzenia. Powoduje to, jego zdaniem, brak reakcji na sygnały ostrzegawcze, przez co może stać się to przyczyną spowodowania niebezpieczeństwa, dla niego samego oraz dla innych kierujących pojazdami.

W opinii składającego petycję, proponowana zmiana przepisów przyczyni się m.in. do:

¹ MWBZP (Minimalne wynagrodzenie brutto za pracę).

- wyeliminowania legalności korzystania ze słuchawek dousznych i nausznych kierującym hulajnogami, rowerami, motocyklami, samochodami, pojazdami komunikacji miejskiej i innymi;
- zwiększenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym, poprzez ograniczenie możliwości blokowania bodźców słuchowych kierującym pojazdami pochodzących z otoczenia, np. gdy inny uczestnik ruchu wysyła dźwiękowe sygnały ostrzegawcze, a nie jest on w polu widzenia drugiego kierującego.

STAN PRAWNY:

Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1047) reguluje zasady dotyczące kierowania pojazdami drogowymi oraz prawa i obowiązki, w tym nakazy i zakazy skierowane do kierujących pojazdami.

Należy zwrócić uwagę na treść art. 3 ustawy, który określa zasady zachowania się uczestnika ruchu w zakresie bezpieczeństwa. Przepis **art. 3 ust. 1** stanowi, że „uczestnik ruchu i inna osoba znajdująca się na drodze są obowiązani zachować ostrożność albo gdy ustawa tego wymaga – szczególną ostrożność, unikać wszelkiego działania, które mogłoby spowodować zagrożenie bezpieczeństwa lub porządku ruchu drogowego, ruch ten utrudnić albo w związku z ruchem zakłócić spokój lub porządek publiczny oraz narazić kogokolwiek na szkodę. Przez działanie rozumie się również zaniechanie”.

Prawo o ruchu drogowym nie reguluje prowadzenia pojazdu uczestniczącego w ruchu drogowym, jazdy w słuchawkach na uszach, tym samym działanie takie nie jest zabronione.

Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2022 r. poz. 2151 ze zm.) w **art. 86 § 1** stanowi: „Kto na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu, nie zachowując należytej ostrożności, powoduje zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, podlega karze grzywny”.

Należy podnieść, że sankcje, które może zastosować Policja zatrzymując prowadzącego pojazd drogowy w słuchawkach, wynikają z treści art. 86 § 1 Kodeksu wykroczeń.

Jednak sankcja może grozić dopiero wówczas, gdy w wyniku jazdy prowadzący spowodował zagrożenie dla ruchu drogowego, inne niż kolizja. Kara w postaci mandatu może wynosić do 500 zł oraz spowodować utratę 6 punktów karnych.

DZIAŁANIA POWIĄZANE:

Należy podkreślić, że od wielu lat trwa, nie tylko krajowa, ale także ogólnoeuropejska dyskusja na temat potrzeby poprawy bezpieczeństwa dla wszystkich uczestników ruchu drogowego. W przestrzeni informacyjnej panuje zgoda co do tego, że zarówno jazda w słuchawkach, jak i rozmowa przez telefon komórkowy podczas jazdy, może powodować i często

powoduje dekoncentrację u kierującego pojazdem i spowolnioną reakcję mogącą skutkować ewentualnym zagrożeniem i niebezpieczeństwem w ruchu drogowym. Przykładem może być reakcja na takie sytuacje w postaci wprowadzenia w wielu krajach europejskich, także w Polsce odpowiednich przepisów przewidujących określone sankcje karne dla prowadzących pojazdy za używanie przez nich telefonów komórkowych. Dla zilustrowania tematu poniżej zamieszczono fragment artykułu „Europejskie kary za używanie telefonu komórkowego w trakcie jazdy”².

„Jak natomiast wygląda kwestia kar w innych, europejskich krajach? W dużej mierze mandaty są dużo wyższe niż w Polsce. I tak na przykład w Niemczech kierowca nie powinien używać telefonu, jeśli jego pojazd jest odpalony, a mandat karny za złamanie przepisów wynosi 100 euro. Mandat wzrasta do 200 euro, jeśli kierowca, przez używanie telefonu w trakcie jazdy, stworzył zagrożenie w ruchu drogowym (nawet jeśli ostatecznie nie doszło do kolizji ani wypadku). Dodatkowo kierujący dostanie 2 punkty karne oraz może mu być odebrane prawo jazdy na okres jednego miesiąca.

Surowo karane jest również używanie telefonu w samochodzie w Wielkiej Brytanii. Tutaj mandat karny wynosi 200 funtów oraz przyznanych zostaje 6 punktów karnych. Co jednak również warto podkreślić, jeśli kierowca nie poprawi swojego zachowania i zostanie ponownie przyłapany, władze mogą przyznać mu aż 1 000 funtów, wezwać do sądu oraz odebrać prawo jazdy nawet na okres pół roku.

Najdroższym państwem w Europie pod względem mandatów za używanie telefonu jest Holandia. Tutaj nasz budżet w wyniku mandatu może zmniejszyć się o 420 euro.

Większość państw europejskich ma podobne przepisy do tych, które obowiązują w Polsce – czyli możliwość korzystania z telefonu przy pomocy zestawu głośnomówiącego lub słuchawek.

Warto jednak wspomnieć, że we Francji i Hiszpanii przepisy są bardziej rygorystyczne – tutaj prawo dopuszcza jedynie korzystanie z zestawu głośnomówiącego, zakładając, że słuchawki są również dużym rozproszeniem dla kierowcy. Za złamanie przepisów we Francji czeka na nas mandat w wysokości 135 euro, a w Hiszpanii – 200 euro i 3 punkty karne.

Podsumowując – używanie telefonu komórkowego w większości krajów europejskich nie jest zabronione, jednak wymaga korzystania z zestawu głośnomówiącego lub zestawu słuchawkowego. Pamiętajmy jednak, by na pierwszym miejscu stawiać bezpieczeństwo i być świadomym konsekwencji, które może nieść za sobą chociażby chwilowa strata koncentracji na drodze”.

² Źródło: <https://www.truck.pl/pl/article/1372/ze-s%C5%82uchawkami-jest-niebezpiecznie-sugestywny-eksperyment-akustyczny-forda,17>

INFORMACJE DODATKOWE:

„We Francji³ już w 2015 roku wprowadzono zakaz noszenia słuchawek przez kierowców samochodów osobowych i ciężarowych, a także kierujących motocyklami, skuterami i rowerzystów. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwróciło uwagę, że kierowca musi poprawić swoją uwagę za kierownicą, zauważając, że co dziesiąty zgon był związany z używaniem telefonu komórkowego. „Celem jest powstrzymanie kierowców przed izolowaniem się od otoczenia i utratą koncentracji z powodu używania słuchawek” – uzasadniało francuskie MSW. Osoby złapane ze słuchawkami w uszach ryzykują grzywną w wysokości 135 euro. Jest to taka sama kara jak dla osób przyłapanych na obsłudze telefonu lub braku zapiętych pasów bezpieczeństwa (...).

(...) Słuchawki mogą zapewnić nam najwyższą jakość dźwięku, pozbawionego zakłóceń podczas słuchania muzyki lub podcastów. Wiele osób uważa również, że słuchawki pomagają im skoncentrować się lub zrelaksować, ponieważ izolują od rozpraszającego uwagę hałasu otoczenia.

Jednak noszenie słuchawek podczas jazdy, m.in. przez kierowców, rowerzystów, użytkowników elektrycznych skuterów czy pieszych – może być niebezpieczne, a w niektórych krajach zostało nawet zakazane.

Eksperyment akustyczny przeprowadzony na zlecenie Forda, pokazuje, że osoby słuchające muzyki w słuchawkach są średnio o ponad cztery sekundy wolniejsze w rozpoznawaniu potencjalnych zagrożeń na drodze niż osoby, które nie słuchają muzyki.

W badaniu wykorzystano wyniki specjalnie opracowanego testu z użyciem dźwięku przestrzennego 8D, który przeniósł ponad 2 000 uczestników z całej Europy na wirtualną ulicę, aby sprawdzić czas ich reakcji w sytuacjach niosących potencjalne ryzyko. Większość uczestników przeprowadzonego eksperymentu stwierdziła, że nie założyłaby już słuchawek w ruchu drogowym.

Badanie, będące częścią kampanii Forda „Podziel się drogą”, mającej na celu promowanie większej harmonii i zrozumienia pomiędzy użytkownikami dróg, miało na celu podkreślenie roli, jaką słuch odgrywa w naszej zdolności identyfikowania zagrożeń na drodze i do szybkiej reakcji.”

OPRACOWAŁ

Robert Michał Stawicki

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz

³ Ibidem.